

การศึกษากลยุทธ์การผลิตนิตยสารสำหรับเด็ก

(พ.ศ. 2528-2535)

นางสาวโรสมนัส สุจริตกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการหนังสือพิมพ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-290-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I169A3582

A STUDY OF CHILDREN'S MAGAZINE PRODUCTION STRATEGY
(1985-1992)

MISS SOMANAS SUCHARITAKUL

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-548-290-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากลยุทธ์การผลิตนิตยสารสำหรับเด็ก
(พ.ศ. 2528 - 2535)

โดย นางสาวโรมันัส สุจริตกุล

ภาควิชา การหนังสือพิมพ์

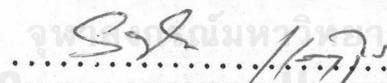
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ

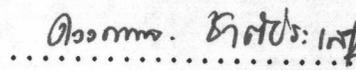

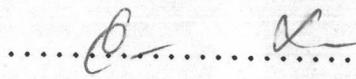
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ดวงกมล ขาติประเสริฐ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

โสมนัส สุจริตกุล : การศึกษากลยุทธ์การผลิตนิตยสารสำหรับเด็ก (พ.ศ. 2528-2535) (A STUDY OF CHILDREN'S MAGAZINE PRODUCTION STRATEGY 1985-1992)

อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ. 172 หน้า. ISBN 974-584-290-7

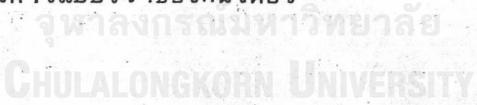
การศึกษากลยุทธ์การผลิตนิตยสารสำหรับเด็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการและขั้นตอนการผลิต ปัญหา การแก้ไขปัญหา ปัจจัยที่มีผลต่อความอยู่รอด และปัจจัยที่กำหนดเนื้อหา นิตยสารสำหรับเด็ก โดยศึกษาจากนิตยสารสำหรับเด็ก 6 ชื่อฉบับ คือ โคโนสาร ชัยพฤกษ์การ์ตูน เสียงเด็ก บ้านเด็ก เพื่อนใหม่ สวนเด็ก ฉบับระหว่างปี พ.ศ. 2528-2535

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า นิตยสารสำหรับเด็กมีเนื้อหาคล้ายกันคือ ประกอบด้วย การ์ตูน สารคดี ความรู้เสริมหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียน ข่าว นิทาน เรื่องสั้น เรื่องยาวประจำฉบับ คอลัมน์ปริศนาคะ เกม และบทสัมภาษณ์ โดยแต่ละชื่อฉบับมีส่วนเนื้อหาแต่ละประเภทต่างกัน และมีจุดขายที่ต่างกันด้วย

โคโนสาร เน้นเนื้อหาอนุรักษธรรมชาตินิยมและสารคดี ชัยพฤกษ์การ์ตูน มีการ์ตูนบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ เสียงเด็ก เน้นหนักข่าวสารและมีเด็กร่วมงานในกองบรรณาธิการ บ้านเด็ก เน้นสาระบันเทิงในรูปการ์ตูนไทยคุณภาพ เพื่อนใหม่ เน้นสารคดี ความรู้รอบตัว เรื่องสั้น เรื่องยาว ประจำฉบับ สวนเด็ก เน้นการ์ตูนและสาระ

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการและแอดมินจำหน่ายหนังสือ พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานประกอบด้วย ขาดทุนไม่พอ ช่องทางการจำหน่ายไม่สะดวก หาโฆษณายาก เวลาการทำงานไม่พอ การแข่งขันกับสื่ออื่น การแข่งขันกับการ์ตูนต่างประเทศ รวมทั้งรัฐบาลยังสนับสนุนไม่เพียงพอ

ปัจจัยที่ช่วยให้นิตยสารสำหรับเด็กอยู่รอดและประสบความสำเร็จได้ คือต้องมีช่องทางการจำหน่ายที่ดี มีทุนเพียงพอ เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีจุดขายดึงดูดใจ รวมทั้งมีระบบการส่งเสริมการจำหน่ายที่ดี นิตยสารสำหรับเด็กในกลุ่มบริษัทสิ่งพิมพ์ขนาดใหญ่ ที่เป็นเจ้าของนิตยสารหลายชื่อฉบับ และอาจมีโรงพิมพ์ รวมทั้งสายส่งของตนเอง จึงมีโอกาสประสบความสำเร็จสูงกว่านิตยสารขนาดเล็กที่เป็นกิจการแบบเจ้าของคนเดียว

ภาควิชา ..... การหนังสือพิมพ์ ..... เลขที่ห้องสมุด ..... สำนักพิมพ์ .....

สาขาวิชา ..... การหนังสือพิมพ์ .....

ปีการศึกษา ..... 2536 .....

ลายมือชื่อผู้พิมพ์ ..... โสมนัส สุจริตกุล .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ .....

C450118 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: CHILDREN/ CHILDREN'S MAGAZINE/ CONTENT ANALYSIS/ PRODUCTION STRATEGY

SOMANAS SUCHARITAKUL : A STUDY OF CHILDREN'S MAGAZINE PRODUCTION STRATEGY 1985-1992. THESIS ADVISOR : DR. DUANGKAMOL CHARTPRASERT. 172 PP. ISBN 974-584-290-7

This study aimed at the production strategy of children's magazine namely, Dainosan Chaiyapruk Cartoon Siang Dek Ban Dek Puan Mai and Suan Dek produced between 1985-1992 period. The research used the method of content analysis and interview with the editors of those magazines as well as interview with newsstand owners around Bangkok.

The results of the study showed that children's magazine's content usually consist of 8 catagories: cartoon, documentary, reading stories, news, games, knowledge, advertisement and variety columns. Each magazine mentioned had its owm unique selling points. Dainosan concerned mostly with environmental issues and documentaries Chaiyapruk Cartoon emphasised on entertaining cartoon Siang Dek provided news and some of the editorial staff are children, Ban dek concentrated on quality cartoon Puan Mai put much interest on documentary and reading story Suan Dek mainly presented cartoon knowledge and games.

Editors and publishers have had a great deal of obstacles in producing Children's Magazine. Such obstacles are financial problems, difficulties in selling advertisement space, distribution problems, local and foreign competition and not enough support from the government. The servival and the sucess of Children's magazine depends on many important factors such as its appropriate budget , the effectiveness of its sales and marketing management and its timely and appropriate response to customer's need. Appealing style, attractive content and strong promotion are also important.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาควิชา..... การหนังสือพิมพ์.....

สาขาวิชา..... การหนังสือพิมพ์.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *โรจน์ คุ้มชู*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *ดร. อรรถพร อธิ์ชว. ทรัพย์*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ

ขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์รจิตลักษณ์ แสงอุไร ประธานคณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กรรมการ

ขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลประกอบการวิจัย คือ
คุณสุชาดา จักรพิสุทธิ์ บรรณาธิการนิตยสารไดโนเสาร์
คุณศุภชัย ต.สุวรรณ รองผู้จัดการโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
คุณพิมพ์อ่อนงศ์ ริมสินธุ ผู้ช่วยบรรณาธิการนิตยสารเสียงเด็ก
คุณโรม รัชเวทย์ บรรณาธิการนิตยสารบ้านเด็ก
คุณงามพรรณ เวชชาชีวะ บรรณาธิการนิตยสารเพื่อนใหม่
คุณฐานิสร์ อมรธีรสรณ์ บรรณาธิการนิตยสารสวนเด็ก
คุณเตือนใจ โชคบัณฑิต
บรรณารักษ์ ห้องสมุดคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บรรณารักษ์ BETHESDA REGIONAL LIBRARY MARYLAND

CHULALONGKORN UNIVERSITY

โสมนัส สุจริตกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนภาพและตาราง.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ปัญหาวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามคำศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
กรอบแนวคิด.....	8
2. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับนิตยสาร.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของนิตยสาร.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดองค์กรของนิตยสาร.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของบรรณาธิการ.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการโฆษณาในนิตยสาร.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับนิตยสารสำหรับเด็ก.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของเด็ก.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภคและการใช้สื่อของเด็ก.....	26
แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของนิตยสารสำหรับเด็ก.....	28
ประวัติความเป็นมาของนิตยสารสำหรับเด็ก.....	29
แนวคิดเกี่ยวกับวงจรสื่อมวลชน.....	31
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา.....	32

สารบัญ(ต่อ)

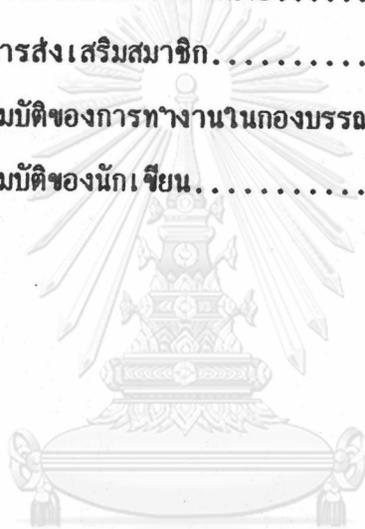
บทที่	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับส่วนผสมทางการตลาด.....	35
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	36
การวิเคราะห์เนื้อหา.....	37
การสัมภาษณ์.....	47
4. กลยุทธ์การผลิตนิตยสารสำหรับเด็ก.....	53
ส่วนที่ 1 ผลิตภัณฑ์.....	54
ส่วนที่ 2 ราคา.....	89
ส่วนที่ 3 การจัดจำหน่ายนิตยสารสำหรับเด็ก.....	90
ส่วนที่ 4 การส่งเสริมการจำหน่าย.....	104
ส่วนที่ 5 นโยบายและการจัดการ.....	113
ส่วนที่ 6 แนวโน้มธุรกิจนิตยสารสำหรับเด็ก.....	125
5. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนิตยสารสำหรับเด็ก..	131
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	139
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	143
ประวัติผู้เขียน.....	172

CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญแผนภาพและตาราง

แผนภาพ	หน้า
แบบจำลองกรอบแนวคิด.....	8
แบบจำลองการจัดองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมทั่วไป.....	15
แบบจำลองการจัดองค์กรสื่อมวลชนภายใต้แรงกดดันจากสังคม	17
แผนภาพแสดงการเรียกร้องสินค้าของเด็ก.....	27
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณหน้าปกเนื้อหาประเภท	
บทบรรณาธิการ ตอบปัญหา.....	57
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภท ข่าว.....	59
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภทสารคดี.....	60
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภทเกม.....	61
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภทนิทาน.....	63
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภทการ์ตูน.....	64
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภทโฆษณา.....	66
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภทสัมภาษณ์.....	67
แผนภูมิแท่งเปรียบเทียบปริมาณเนื้อหาประเภทอื่นๆ.....	68
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
ตารางที่ CHULALONGKORN UNIVERSITY	
1. แสดงสิ่งที่มีอิทธิพลในการกำหนดเนื้อหา.....	55
2. แสดงเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาลงพิมพ์.....	56
3. แสดงลำดับภาพปกที่มีผลต่อยอดจำหน่าย.....	70
4. แสดงความนิยมบอกรับนิตยสารของแผงจำหน่ายหนังสือ.	91
5. แสดงลำดับของยอดจำหน่ายนิตยสารสำหรับเด็ก	
ที่จำหน่ายผ่านแผงจำหน่ายหนังสือ.....	92
6. แสดงเหตุผลที่แผงหนังสือรับนิตยสารสำหรับเด็ก.....	93

7. แสดงเหตุผลที่แผงหนังสือไม่รับนิตยสารสำหรับเด็ก.....	93
8. แสดงปัจจัยที่ทำให้เด็กชื่อนิตยสาร.....	94
9. แสดงสาเหตุการเพิ่มยอดรับนิตยสารสำหรับเด็ก.....	95
10. แสดงความเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง ในการตัดสินใจชื่อนิตยสาร.....	96
11. แสดงคู่แข่งของนิตยสารสำหรับเด็ก.....	98
12. แสดงปัญหาที่พบในการจำหน่ายนิตยสารสำหรับเด็ก.....	100
13. แสดงเขตวางจำหน่ายนิตยสารสำหรับเด็ก.....	101
14. แสดงที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมายของนิตยสารสำหรับเด็ก...	102
15. แสดงวิธีการส่งเสริมการจำหน่าย.....	107
16. แสดงวิธีการส่งเสริมสมาชิก.....	108
17. แสดงคุณสมบัติของการทำงานในกองบรรณาธิการ.....	116
18. แสดงคุณสมบัติของนักเขียน.....	117

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY